

Lausunto Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Asia: HE 16/2025 vp – Hallituksen esitys rahapelijärjestelmän uudistamisesta

Kilpailumanipulaation torjunta rahapelijärjestelmäuudistuksessa

Kunnioittaen esitämme seuraavaa:

Suomen urheilun eettinen keskus (SUEK) toimii kilpailumanipulaation kansallisena tietokeskuksena ja kilpailumanipulaation vastaisen kansallisen toimintaryhmän puheenjohtajana ja sihteeristönä. SUEK tuottaa koulutusta, viestintää ja tutkimusta erityisesti urheiluyhteisölle, mutta sen toimintaedellytykset kilpailumanipulaatioon liittyvän tiedustelu- ja tutkintatoiminnan osalta ovat riippuvaisia selkeästä roolituksesta ja tiedonvaihdon toimivuudesta viranomaisten kanssa.

Rahapelijärjestelmän uudistuksen yhteydessä on erityisen tärkeää varmistaa, että kilpailumanipulaation torjunta saa sille kuuluvan aseman osana turvallista ja eettistä urheiluvetoisuuksiin liittyvää rahapelijärjestelmää. Online-vedonlyönnin avautuminen lisenssijärjestelmässä tulee lisäämään kohteita eri urheilulajeissa ja sarjatasoilla, mikä kasvattaa kilpailumanipulaation riskiä. Uudet peliyhtiöt eivät itsessään ole uhka, mutta oikeudelliset ja institutionaaliset valmiudet manipulaation torjumiseksi on varmistettava ennakoivasti, mikä edellyttää parannuksia nykyiseen tilanteeseen.

On ollut suuri pettymys, kun Hallituksen esityksessä (s. 223) on todettu, että

Hallitusohjelmassa uudistukselle asetetun tavoiteaikataulun vuoksi hankkeessa ei ole ollut mahdollista selvittää tarkemmin mahdollista tarvetta urheilupetoksen tai muun kilpailumanipulaatiota nimenomaisesti koskevan teon kriminalisointia eikä esitykseen sisälly ehdotuksia tältä osin. Myöskään kaikkia muita valmistelun aikana esille nostettuja kilpailumanipulaation vastaisia toimenpiteitä ei ole hankkeikataulun vuoksi ehditty selvittämään.

Pidemmän hiljaiselon jälkeen kilpailumanipulaatiotapausten lukumäärät ja niihin liittyvät rikosepäilyt ovat kääntyneet voimakkaaseen kasvuun, eikä poliisilla ole ollut valmiuksia tarttua ongelmaan riittävässä laajuudessa. Keskeisenä ongelmana on havaittu se, että nykyinen lainsäädäntö ei sisällä nimenomaista rikosnimikettä urheilupetokselle. Kilpailumanipulaation tehokas torjunta edellyttää kansallisen lainsäädännön ajantasaistamista, erityisesti esitutkintakeinojen ja esteettömän tiedonvaihdon mahdollistamiseksi. Kilpailumanipulaation kansallinen tilannekuva 2024 ja asiantuntija-arviot osoittavat, että eri lakien puutteet ja tiedonvaihdon rajoitteet ovat merkittäviä hidasteita ja esteitä kilpailumanipulaation torjuntatyölle.

Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry
Finnish Center for Integrity in Sports FINCIS

Asiaa tarkasteltaessa on tärkeätä tehdä selkeä raja-alue eri toimijoiden näkökulmasta kilpailumanipulaation torjuntaan. SUEK ja urheiluyhteisö puolustavat urheilun rehellisyyttä ja jokaisen osallistujan oikeutta reiluun kilpailuun. Urheiluyhteisöllä on vahva tahtotila pitää urheilu rehellisenä ja sillä on usein paljon sellaista tietoa, jota viranomaisilla ei ole. Vedonlyöntitarkoituksessa urheilutapahtumia manipuloivien tahojen toiminta on rikollista, jolla ei ole mitään tekemistä urheilun kanssa itsessään. Rikosten, kuten petosten, rahanpesun tai lahjusten antamisen tutkintavastuu on esitutkintaviranomaisilla. Näkökulmat eivät ole toisiaan poissulkevia, vaan päinvastoin. Yhteistyön sujuvuuden varmistaminen ja tiedonvaihdon esteiden poistaminen tukevat kilpailumanipulaation torjuntaa kaikilta osin. Tällä hetkellä viranomaiset eivät voi luovuttaa mitään viranomaistietoa SUEK:in, urheiluyhteisön tai kansallisen toimintaryhmän käyttöön, vaikka siitä olisi kiistatonta hyötyä myös viranomaistoimintaan.

Suomi on allekirjoittanut jo vuonna 2014 Euroopan neuvoston kilpailumanipulaation vastaisen yleissopimuksen (Macolinin sopimus, ETS 215), joka velvoittaa jäsenvaltioita muun muassa säätämään kilpailumanipulaation torjunnasta ja varmistamaan tiedonvaihdon toimivuuden eri toimijoiden välillä (artiklat 4, 5 ja 9). Sopimusta ei ole kuitenkaan ratifioitu, vaikka sen edellyttämät kansalliset velvoitteet ovat keskeisiä järjestelmälliselle ja vaikuttavalle kilpailumanipulaation torjunnalle.

Lisenssijärjestelmän ulkopuolelle jäävät ja Suomeen pelejä tarjoavat yhtiöt muodostavat pelejä tarjoavista yhtiöistä suurimman riskin manipuloinnille, koska ne eivät tule sitoutumaan pelikohteiden rajaamiseen, ennalta estäviin toimenpiteisiin eivätkä tiedonvaihtoon. Kilpailumanipulaation torjunnan kannalta on erittäin tärkeää, että kanavointiaste saadaan mahdollisimman korkeaksi ja että järjestelmän ulkopuolelle pelaaminen estetään. Kuten hallituksen esityksessä todetaan.

Toimivat ja laajat estot kannustaisivat myös rahapeliyhtiöitä hakeutumaan toimiluvan piiriin. Maksuliikenne- ja verkkoliikenne-estojen kohdistamisen kaikkeen ilman toimilupaa kohdistettavaan rahapelaamiseen voidaan arvioida olevan kanavointikeinona tehokas, mikäli estot voitaisiin kohdentaa riittävän laajasti ja estojen toimeenpanoon ja valvontaan olisi riittävät resurssit.

Valimotie 10, FI-00380
Helsinki, Finland
tel. +358 (0)9 3481 2020

www.suek.fi
info@suek.fi

Instagram: @puhtaastiparas
Twitter: @SUEK_FINCIS

Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry
Finnish Center for Integrity in Sports FINCIS

Esitämme, että hallintovaliokunta kiinnittää erityistä huomiota seuraaviin seikkoihin:

1. Valvontaviranomaiselle säädetään selkeät ja keskitetyt toimivaltuudet saada lisenssinhaltijoilta kaikki tarvittavat tiedot manipulaatioepäilyjen käsittelemiseksi ja sillä on velvollisuus luovuttaa ne viipymättä myös SUEKille.
2. Kansallisen toimintaryhmän toimintaedellytykset ja tiedonvaihdon oikeudellinen pohja kirjataan selkeästi osaksi lainsäädäntöä. Tästä oli maininta jo rahapelijärjestelmää koskevassa esiselvityksessä (s. 72) *Hankkeessa tulee varmistaa yhteistyöhön liittyvän tiedonvaihdon sujuvuus viranomaisten ja SUEKin välillä sekä kansallisessa toimintaryhmässä.*
3. Suomi ratifioi Macolinin sopimuksen ja panee täytäntöön sen edellyttämät lainsäädännölliset toimet, mukaan lukien urheilupetoksen kriminalisoinnin.
4. Hallituksen esityksen jatkovalmistelussa tehdään tarvittaessa erillinen selvitys kilpailumanipulaation torjuntaa koskevan erityissääntelyn tarpeesta.
5. Valvontaviranomaiselle taataan riittävät resurssit ja toimivaltuudet estää järjestelmän ulkopuolelle pelaaminen.

Kilpailumanipulaation torjunta ei ole vain urheilun tai vedonlyönnin kysymys – se on osa oikeusvaltion toimintaa ja kansallista turvallisuutta.

Kunnioittavasti,

Teemu Japisson

Pääsihteeri

Suomen urheilun eettinen keskus, SUEK ry

Valimotie 10, FI-00380
Helsinki, Finland
tel. +358 (0)9 3481 2020

www.suek.fi
info@suek.fi

Instagram: @puhtaastiparas
Twitter: @SUEK_FINCIS